

*Кулик Марина Михайлівна,
асистентка кафедри економіки будівництва,
Кулик Тетяна Ремівна,
асистентка кафедри залізобетонних
та кам'яних конструкцій,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ОСНОВНІ ЗМІНИ У НОРМУВАННІ В РАМКАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ВІДПОВІДНО ВИМОГ ЄС

Основними цілями реформування системи технічного регулювання України в частині стандартизації, згідно стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 844-р є:

- приведення системи стандартизації до міжнародних та європейських норм та правил;
- забезпечення усунення технічних бар'єрів у торгівлі;
- сприяння дерегуляції ведення бізнесу;
- сприяння підвищенню конкурентоспроможності продукції;

Впровадження реформування на сьогоднішній день вже зазнало суттєвих змін, а саме:

- було утворено національний орган стандартизації, функції якого виконує державне підприємство “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” ДП “УкрНДНЦ”;

- скасовано обов'язкове застосування національних стандартів, окрім випадків, коли на використання стандартів вказано у нормативно-правових актах, діє закон вищого порядку, або це є добровільною домовленістю між сторонами, що прописана у договорі;

- впроваджено два рівня стандартизації, а) національні стандарти та кодекси усталеної практики, прийняті НОС (національним органом стандартизації та б) стандарти, кодекси усталеної практики і технічні

умови, прийняті підприємствами та організаціями, що здійснюють стандартизацію;

- дозволено підприємствам, установам та організаціям у відповідних сферах своєї діяльності організувати та виконувати роботи із стандартизації, а саме розробляти, приймати, перевіряти та скасовувати стандарти, технічні умови, встановлювати процедуру їх розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та застосування, брати участь у роботі спеціалізованих міжнародних та регіональних організацій стандартизації, створювати та вести фонди нормативних документів і видавати каталоги нормативних документів для забезпечення своєї діяльності та інформаційного обміну, видавати і розповсюджувати прийняті ними стандарти, документи відповідних спеціалізованих міжнародних організацій стандартизації, членами яких вони є. До підприємств не встановлено жодних вимог та правил щодо розроблення та застосування стандартів та технічних вимог;

- згідно прикінцевим та перехідним положенням Закону «Про стандартизацію» встановлено термін у 15 років, протягом якого необхідно замінити використання старих галузевих нормативних документів на нові технічні регламенти, національні стандарти, кодекси усталеної практики чи скасувати їх використання.

Всі вищезазначені дії спрямовані на спрощення занадто великої урегульованості у питаннях дотримання та розроблення стандартів, що надає можливість забезпечення інновацій, урахування особливостей виробництва, переміщення фокусу з формального дотримання вимог виробництва на якісне.

За період з 2014р. до 2018. років прийнято нові базові закони, що регламентують технічну стандартизацію і метрологію, а також схвалено Стратегію розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року. Прийнято 24 технічні регламенти із 27 актів європейського секторального законодавства, визначених Угодою про асоціацію. Загалом в Україні прийнято 58 технічних регламентів, 53 з яких розроблено на основі актів законодавства ЄС. Також завершено перехід від застарілої системи обов'язкової сертифікації продукції до системи оцінки відповідності згідно з технічними регламентами, що ідентичні європейським технічним регламентам. Рівень гармонізації національних стандартів з міжнародними та європейськими стандартами становить 64%.

У I півріччі 2018 році Мінекономрозвитку затверджено 4 переліки національних стандартів під технічні регламенти.

У II кварталі 2018 року прийнято 150 національних стандартів, з яких 129 міжнародні (35 ISO, IEC) та європейські (94 EN) стандарти, прийняті як національні. Загалом у першому півріччі 2018 року прийнято 204 національних стандарти, з яких 144 міжнародні (39 ISO, IEC) та європейські (105 EN) стандарти, прийняті як національні. У порівнянні з аналогічним періодом 2017 року прийнято на 185 (73%) національних стандартів більше.

Згідно рекомендацій Міжнародного форуму з питань технічного регулювання «Роль стандартів та технічних регламентів для забезпечення сталого розвитку економіки України в умовах глобалізації», 09-10.10.2018 м. Київ у сфері стандартизації

Мінекономрозвитку має забезпечити:

- реалізацію заходів, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС і Стратегією розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року щодо досягнення відповідності з системою стандартизації ЄС та прийняття європейських стандартів;

- продовжити роботу щодо удосконалення законодавства у сфері стандартизації у зв'язку з прийняттям Закону України «Про стандартизацію»;

ДП «УкрНДНЦ» має забезпечити:

- прийняття в 2018 році не менш ніж 2000 національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими;

- розробити Дорожню карту підвищення рівня гармонізації національних стандартів з міжнародними та європейськими до 80% на період до 2023 року;

- здійснити заходи щодо оптимізації структури технічних комітетів стандартизації (дзеркальні);

- забезпечити участь у міжнародних та європейських організаціях зі стандартизації та участь технічних комітетів стандартизації національного органу стандартизації України у роботі відповідних технічних комітетів стандартизації цих організацій;

- здійснити заходи щодо посилення інституційної спроможності національного органу стандартизації у рамках реалізації проекту TWINNING

Вже на сьогоднішній день вжиті заходи дозволили Україні долучитися до авторитетних міжнародних та європейських організацій зі стандартизації, акредитації та метрології, Україна представлена у:

- Міжнародному форумі з акредитації (IAF)
- Міжнародній організації зі стандартизації (ISO);
- Європейському комітеті зі стандартизації (CEN);
- Європейському комітеті зі стандартизації в електротехніці (CENELEC);
- Міжнародній організації законодавчої метрології (OIML);
- Генеральній конференції з мір і ваги (CGPM);
- Організації Євразійського співробітництва державних метрологічних установ (COOMET);
- Європейській асоціації національних метрологічних інститутів (EURAMET);
- Міждержавній раді зі стандартизації, метрології та сертифікації (МДР).
- Є повноправним членом Міжнародної організації зі стандартизації (ISO).

Повноцінна участь України в їхній роботі дозволяє впроваджувати в нашу промисловість передові світові технології і демонструє відповідність міжнародним стандартам та вимогам.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України « Про схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року» від 19 серпня 2015 р. № 844-р [Електронний ресурс]. : URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/844-2015-%D1%80> (дата звернення : 15.11.2018).

2. Рекомендації Міжнародного форуму з питань технічного регулювання «Роль стандартів та технічних регламентів для забезпечення сталого розвитку економіки України в умовах глобалізації», 09-10.10.2018 м. Київ [Електронний ресурс]. Повідомлення Департаменту технічного регулювання від 29.10.2018 р. URL : <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=873d7136-cd82-439a-8f15-1e0375c3cee3&title=RekomendatsiiMizhnarodnogoForumuZPitanTekhnichnogoR>

eguliuvanniarolStandartivTaTekhnichnihReglamentivDliaZabezpechenniaStalogo RozvitkuEkonomikiUkrainiVUmovakhGlo (дата звернення : 15.11.2018).

3. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 р. № 1315-VII в редакції від 04.11.2018 р. [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18> (дата звернення : 15.11.2018).

4. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15 січня 2015 р. №124-VIII [Електронний ресурс]. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19> (дата звернення : 15.11.2018).

5. Максим Нефьодов: Реформа системи технічного регулювання допоможе українським компаніям знаходити нові ринки збуту [Електронний ресурс]. Повідомлення прес-служби Мінекономрозвитку від 11.04.2016 р. URL : <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=308ce050-2c13-4000-97e5-be312188eb54&title=MaksimNefodov-ReformaSistemiTekhnichnogoReguliuvanniaDopomozheUkrainskimKompaniiamZnakhoditiNoviRinkiZbutu> (дата звернення : 15.11.2018).

6. Д. І. Олійник. Технічне регулювання як чинник реформування системи управління територіями на основі європейської концепції «розумних спільнот» [Електронний ресурс]. URL : <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/AZ-Tehn-chne-regulyuvannya-f88eb.pdf> (дата звернення : 15.11.2018).

7. Штефан Н.В. Технічне регулювання в Україні: проблеми та досягнення [Електронний ресурс]. URL : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:R7jSaPoPTrwJ:www.hups.mil.gov.ua/periodic-app/article/8681/soi_2011_6_6.pdf+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua (дата звернення : 15.11.2018).